

MŰRAKÖZ

Szerkesztővel értekezni lehet mindennap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margitai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési díjak nyilvánterék és hirdetések.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztói önszegélyző szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadtatnak:
Budapest: Goldberger A. V. és Eckstein B. hird. irod. Bécsben: Schalek H., Dukas M., Oppelk A., Daube G. L. és társánál és Hornál.
Brünn: Stern M.

Nyilvánter. petitsora 10 kr.

Reményi Ede.

Az olyan művészek, a ki annak hírére, hogy a haza szabadsága veszélyeztetve van s a nemzet megsértett jogainak védelmére annak örege-ífia, apraja, nagya sikra száll, jövendő állását ott hagyja; a lantot a kard pengéjével cseréli föl; s végig küzd a szabadságharcot: az olyan művészek szemei előtt egyedül a nemzet geniusa lebeghet.

Reményi Ede, kit e héten körünkben üdvözölni fogunk, a magyar zene szolgálatában áll; át van halva a magyar muzsa szellemétől, annak sugallatát követi minden cselekedetében; temperamentuma magyar, játéka magyar s ép ezért nem megy ő egyszerű concertista számba, hanem eseményt jelent az, ha valamely városnak kebelében megjelen, hogy művészi játékát ott bemutassa.

S csakugyan helek, mondhatni hónapok óta, a mióta Reményi hosszas távollét után szülőföldjére lépett ismét, az öröm kitörésétől van eltelve a haza lakossága, ünnepies hangulatba jön város város után, az ő nevétől hangzik vissza az ország minden sarka.

S ezen lelkesedés, ezen ünneppeltetés nem mesterkél, nem megrendelésre csinált; ez a magyar nemzet szívéből fakad, a maga tisztaságában, a maga őszinteségében s szól annak a művészek, ki nem azért hegedül,

hogy a hangszert kezelje csupán, mint ilyent, az ő összes technikájával, hanem a költészetet mutatja be azon s ezzel szól a szívekhez; illeti a jószívű magyar hazafit, a ki a 60-as években mint vándor apostol utazta be az ország földjét, hóna alatt hegedűjével, hogy remek játékával a jótékony forrásait fakasztva, irt szerezen számos sajtó sebre, vagy alapot teremtsen, melylyel a nemzet halhatatlanjait megörökítse.

Egyik is sikerült, másik is. Ott van a szegedi Dugonics, ott a fővárosi Petőfi szobor; ott van a számos jótékonyági alapítvány, mindmegannyi indokolja s igazolja a művész népszerűségét.

Vajjon feledésbe mehetett volna-e nálunk is Reményi jótékonyága, midőn a 60-as években kérésünkre közöttünk megjelen s a leégett Szászok község koldussá lett lakosságának fölségelésére 700 frtot hegedül össze, a nélkül, hogy csak egy fillérvényi haszna is lett volna belőle?

Nem! Számosan vannak még közöttünk, kik az akkor aránylag még fiatal művészre emlékeznek. Persze, hogy azóta már egy negyedszázad zajlott le az idők végtelenségében; a művészzel együtt őszbe borultak, akkori rajongói, sőt sokan azok közül el is távoztak körünkől — örökre; de annyi bizonyos, hogy miként Reményi lelke fiatalos rugékonyságából e hosszú idő alatt sem vesztett semmit, játéka is töké-

lyesedett, akként a város őszinte lelkesedése sem csökkent, mert felnőtt azóta egy még magyarabb generatio, mely játékát nemcsak bámulja, de érzi s érti is; mely a multak emlékezetén csüngve, lelkesedtségével nemcsak pótolja a régen nyilvánult rokonszenvet, de fokozza is azt.

Magasabb s a nemzet ügyeért lelkesülőbb művészt a nemzet nem is találhat, nem is kívánhat; innen az enthusiasmus, mely Reményi fogadtatásakor mindenfelé megnyilatkozik; ez szüli bennünk is az örömmel párosult várakozást, melylyel Reményi hangversenye elé nézünk; ez ösztökél minket arra, hogy Reményi Edét, a hegedűkirályt, a vizontlátáskor szívünk mélyéből üdvözöljük.

A „Dunántuli Közművelődési Egyesület” alapszabályai.

Az egyesület czíme és pecsétje. 1. §. Az egyesület czíme: „Dunántuli Közművelődési Egyesület.” Pecsétje: Magyarország czímere az egyesület czímének köriratával.

Az egyesület célja. a) A magyar közművelődésnek és hazafias szellemnek terjesztése;

b) a Dunántulról történő kivándorlás korlátozása;

c) amennyiben ez nem lehetséges, a kivándorlás irányzása.

A „Muraköz” tárczája

Az ökörszem.*)

— Mese. —

Eljött az ősz. Megsárgultak a fák levelei. Lehultak a virágok szirmai. Nincs virág, nincs gyümölcs, nincs meleg napugár. Bucsudalt zengnek a madarak. Más hazába készülnek, a hol nem veszítte el díszét a fa és nem hervadtak el a virágok. Szomorúak a madárkák. Ráborulnak a lorobalan fára s megsiratják keservesen. Megsiratják kis fészüküket, a száraz erdőt és kopár mezőt. Mig a madarak búcsuznak, az égen megjelenik egy gyönyörű rózsaszínű felhő. A szép felhő lejjebb, lejjebb száll, s kiszáll belőle egy hófehér galambka, aranyos szárnyakkal. A költöző madarakért jött ez a szép galamb melegebb vidékről, hogy elvezesse őket új otthonjukba. Lebegteté szép szánysait a levegőben s halk hangon énekel:

Ült az óra,
Az indóra,
Új hazátok már,
Ti réatok vár.

A madarak szépen üdvözölték a fehér galambot s így énekeltek neki:

Még egy tekintet
Halomra vögyre,

*) Pályadíjat nyert mese.

S a szállást adó
Bokorra, fűre;
Bucsut vár tőlünk
Ez a kedves táj,
Te szép madár csak
Égy pillantást várj.

Bucsudalt énekeltek aztán a madarak s a bucsudalt fohászként szállt fel az égbe, áldást és boldogságot kérve elhagyott hazájukra. E fohász után vigan keltek utra a fehér madárral.

Mikor elérkeztek a gyönyörű szép vidékre, a fehér madár így szólott hozzájuk:

„Megérkeztek szerezésén. En magam és társaim nevében üdvözöllek benneteket s kívánom, hogy elhagyott, zord hazátok helyett itt, a mi szép enyhe vidékünkön, találjátok jól magatokat s legyetek nekünk kedves vendégeink. Virágaink és bokraink szívesen adnak szállást uektek.”

Mikor a madarak megköszönték a szíves fogadtatást, a fehér madár akkor vette észre, hogy a legkisebb s legkedvesebb madárka hiányzik a többi közül s kérdezte a madarakat, hogy hol maradt társuk, a kedves kis ökörszem. A madarak azt felelték, hogy az ökörszem nem jött el velük, mert nem akarta elhagyni kedves hazáját.

„De hiszen e télen ott hideg lesz, meg kell neki fagnia, el kell neki vesznie — mondá a fehér madár. No de legyetek nyugodtak, én majd visszamegyek érte s elhozom magammal.”

Erepült az aranyos szárnyú hófehér madár s estére már az ökörszem fészékéhez ért és így szólott hozzá:

Üdvözöllek kis madárka. Azért jöttem hozzád, hogy elhivjalak társaidhoz; mert, ha itt maradsz, éhezni és fájni fogsz. Jer velem, jer!

Arany mezőbe viszlek,
Ezüst fészekbe teszlek,
Rózsalevél takar be,
Harmat hull az öledbe.

Az ökörszem csak ráta, ráta a fejét s ezt válaszolta a fehér madárnak:

Ne csalogass engemet,
Mert én innét nem megyek,
Hű maradok hazámhoz,
Hű a száraz faághoz.
Ha kedves volt a mező,
Virágzó rét s zöld erdő,
Nem hagyom el hűtlenül,
Enyészet ha rajta áll.

Elrepült vissza az aranyos madár az ökörszem nélkül. Az ökörszem meg dalolt, dalolt vigan és jókedvvel a száraz ágon.

Egy napon jött hozzá egy csunya öreg ember. Főidig erő fehére szakála volt. Sovány és szápadt volt. A mint az ökörszem felé közeledett, a szegény úgy fázott, esak hogy meg nem fagyott.

Rámordult az öreg ember az ökörszemre nagy haragosan s azt mondá neki:

„Hogy mertél te itt maradni, az én birodalmamban?! Ha estélig el nem távozol innen, összefagyaszthatlak, mert tudl meg, hogy én vagyok a Tél és én sem virágot, sem madarat körülöttem nem tűrök.”

„Kérlek szépen, jó Tél apó, ne haragudj rám

E czéloknek elérésére: felállít és segélyez kiseddóvodákat (gyermekmenedék házat);

felállít és segélyez elemi és felső népiskolákat és egyéb tanintézeteket;

népkönyvtárakat létesít, vagy a már létezőket gyámolítja;

hazafias iratokat szerkesztet és terjeszt, esetleg néplapot ad ki, ugy magyar nyelven, mint a dunántuli nem magyar ajkuak nyelvén;

a hazafias szellemben működő és a magyar nyelv terjesztésében érdemeket szerzett tanítókat, kiseddóvodákat (óvónöket), valamint a magyar nyelv elsajátításában kiváló előmenetelt tanúsított tanulókat jutalmazza, a szegény tanulókat tankönyvekkel ruházattal ellátja;

majd iparfejlesztést és egyéb közgazdasági intézkedések által a hazában való megmaradást biztosítani törekszik;

szóval ugy szellemi, mint anyagi feladatának betöltésére minden törvényes eszközt felhasznál.

Az egyesület székhelye. 3. § Az egyesület székhelye: Budapest.

Az egyesület tagjai. 4. § Az egyesület tagja lehet Magyarország minden fedhetlen férfi és nőlakosa, vagy birtokosa (habár az országban állandó lakhelyvel nem is bír).

5. § Az egyesület tagjai: örökös, alapító, pártoló, rendes, gyámolító és tiszteletbeli tagok;

a) örökös tagok: jogi személyek vagy egyének, ha legalább egyezer forint alapítványt tesznek s az alapítványt legfőbb 5 év alatt befizetik;

b) alapító tagok; ha az egyesület alapítókéjének gyarapításához legalább száz forintal járulnak és ezt legfőbb 5 év alatt befizetik;

c) pártoló tagok azok, kik magukat aláírásukkal legalább 10 egymásután következő évre tíz forint évi tagdíj fizetésére kötelezik;

d) rendes tagok azok, kik magukat

aláírásukkal legalább 10 egymásután következő évre két forint évi tagdíj fizetésére kötelezik;

e) gyámolító tagok azok, kik a d) pont alatt említett tagsági díjnál kisebb összeggel vagy egyéb adománnyal járulnak az egyesület céljaihoz;

f) tiszteletbeli tagok: azok, kiket a nagyválasztmány ilyenekül megválaszt.

6. §. Az örökös, alapító, pártoló, rendes és gyámolító tagok felvételét az igazgató-választmány; a tiszteletbeli tagok megválasztását pedig a választmány egyszerű szavazattöbbséggel eszközöli.

7. §. Az örökös, alapító és tiszteletbeli tag élethossziglan tagja az egyesületnek.

A pártoló tag legalább 5 évig, a rendes tag legalább 10 évig tagja az egyesületnek s tagsága akkor szűnik meg, ha 5 évi, illetőleg 10 évi tagsági kötelezettségének ideje alatt írásban tudatja az egyesülettel, hogy további 5, illetve 10 évig nem kíván annak tagja lenni.

Ha e bejelentést tagsági kötelezettségének idején belül elmulasztja, ugy további 5, illetve 10 évig tagja marad az egyesületnek.

A gyámolító tag tagsági időtartama arra az esztendőre szól, a melyben adományát tette.

8. §. Az örökös, alapító, pártoló és rendes tagok a közgyűlésen tanácskozási és szavazási joggal bírnak, ha tagsági kötelezettségeiknek a közgyűlés napjáig eleget tettek; választók és választhatók; az egyesület oly kiadványait, a melyek a tagok közti szétosztására szánvák, ingyen kapják.

A tiszteletbeli és gyámolító tagok az ilyen kiadványokat szintén díjtanul kapják.

A jogi személyek — amennyiben örökös vagy alapító tagok — a közgyűlésen írásban bejelentett képviselőjük által gyakorolják jogaikat.

Közgyűlés 9. §. A közgyűlések, melyeken az örökös, az alapító, a pártoló és a rendes tagok bírnak tanácskozási és szavazati joggal, rendesek és rendkívüliek.

A rendes közgyűlés évenként egyszer, 15 nap alatt a hírlapokban történt közzététel után, Budapesten és a Dunántulnak különböző helyein felváltva tartanak. A közgyűlés helyét és idejét az igazgató-választmány határozza meg.

Rendkívüli közgyűlést az igazgató-választmány hívhat össze 8 nappal a hírlapokban történt közzététel után. A közgyűlésen tanácskozási és szavazati joggal bíró 50 tag kivonatára pedig azt az elnök szi tén 8 nappal a hírlapokban történt közzététel után bármikorra összehívni köteles.

A közgyűlés, tekintet nélkül a megjelentek számára, szótöbbséggel határoz.

Szavazategyenlőség esetében az elnök dönt.

Az alapszabályok módosítására a közgyűlésen szavazatra jogosult tagok 2/3-ának jelenléte kívánatik meg. Határozatképesség esetében az e czélból másod ízben összehívott közgyűlés, a megjelentek számára való tekintet nélkül határoz.

Az alapszabályok módosítására hozott határozat jóváhagyás végett a magy. kir. belügyminiszteriumhoz fölterjesztendő.

A jogi személyek a közgyűlésen bejelentett képviselőjük által élnek jogukkal.

A közgyűlések nyilvánosak.

(Folytatjuk)

KÜLÖNÉLÉK.

— *Bemnyi* hangversenye. Minél inkább közeledik az est, melyen a kitűnő hegedűművésznek játékát élvezendjük, annál léonkebb az érdeklődés, mely a város lakosságának minden rétegében nyilvánul. A helyek legnagyobb része már is le van foglalva, a jegyek is szétküldettek, ugy, hogy csak itt-ott vannak még egyes székek, a melyekre előjegyzések még nem történtek. A közönségnek tehát érdekében állhat, hogy e székekre magát mielőbb előjegyeztesse. — Ujabb értesülés szerint a művészek 10-én d. u. a 4 órai vonattal érkeznek meg Kaposvár felől; fogadtatásukra nézve a

— szólt a kis ökörszem — nem bántok én itt senkit; szolgál leszek; csak parancsolj velem, mindent megteszek. De elmenni innét nem fogok. Hiszen, ha én is elmegyek, ki énekel itt?... Elfelejtük a madárdalt is.

„Távozz tisztént“ — szólt a tél és megrázta fehér szakálát. Hullott belőle a hó, fehér lett tőle minden. De az ökörszem még se ment el, hanem felrepült a sövény tetejére s ott dalolt. Haragudott a Tél s így beszélt haragjában:

„Várj csak engedetlen madár, várj! majd eljön az én jó pajtásom a Szél, s az, ha csak rád néz is, majd elutaz s meg sem állasz, míg birodalmamból ki nem jutsz.“

Alig, hogy ezt kimondta a Tél, muzikaszó hallatszott. A csunya Szél jött széles, fekete köpönyegben s azt muzikálta, hogy; Juj, juj, juj! Bujj, bujj, bujj!

„Nem bujok én“, mondá az ökörszem; akkor meg kapta magát, felrepült a háztetőre és ott dalolt.

Megaragudott rá a Szél is és havat hajgált a szeme kőse.

Fázott szegény ökörszem, csakhogy meg nem fagyott; de azért még se ment el, megvárta az angyalkákat, mikor a karácsonyfát hozták s dalolt nekik. Megnézte a kis gyermekek örömét s dalolt nekik. És ezután még soká fázott! és soká dalolt a kis ökörszem, míg egyszer csak azt vette észre, hogy az öreg Tél apónak nincs már igen nagy kedve a havat rázogatni a szakálából. Aztán meg a nagy köpenyű szél se muzikál olyan nagyon. Egy nap meg épen nem látta az öreg Tél apót

sehol. S mikor kiült a ház tetejére, meleg szellőt érzett fujdogálni. Majd meg azt látta, hogy a fehér hó is eltűnik a lába alá!

Nézett, nézett mindenfelé, hogy mi hozta ezt a meleg szellőt? Egyszer csak meglát ám egy gyönyörű fényes kocsit. Napugár-kocsi volt ez. A napsugár-kocsiban ült egy szép kis leánya. Szellő forgolódott körülötte s legyezgette szépen. Ez a szép kis leány a — Tavasz. A napsugár-kocsi tele volt virágokkal. A szép Tavasz szórta a virágokat, tele szórta velük a földet. A merre járt, fakadozni kezdett a fa levele s telis-tele lett a föld ibolyával.

A Tavasz meglátta a kis ökörszemet s elkiáltotta magát:

„Hát te kedves kis madaram már visszajöttél, meglelőztél engemet?“

„De el se mentem; — szólt az ökörszem — itt fáztam, itt éheztem itt daloltam; itt vártalak téged, mert tudtam, hogy eljössz.“

„Köszönöm, kedves hű madaram, szólt a Tavasz. Most menj el társaidért s hívd haza őket.“

Elment az ökörszem és délvidéken felrepült a legelső fára s ott elkezdte énekelni:

Jertek már,
Jertek már,
A tavasz
Rátok vár,
Nyílik az
Ibolya,
Zöldül a
Fű, a fa,

Megismerték a madarak ezt a kedves hangot s nagyon megörültek, mikor meglátták az ökörszemet, kiről azt hitték, hogy már régen meghalt; régen megfagyott. Hamar elbucustak délvidék madaraitól, megköszönték a vendégszeretetet s utnak indultak. Utköben megkérdték az ökörszemtől, hogy miért nem jött velök? mit csinált otthon a tél?

Az ökörszem így válaszolt:

„Azért maradtam otthon, mert jobban szeretem hazámat, minthogy az éhség és hideg eludott volna ijeszteni. Otthon daloltam a lombtalan ágnak, virágtalan mezőnek s a száraz erdőnek. Most pedig eljöttem értelek, hogy elvigyelek magammal s együtt daloljunk s vigadjunk kedves otthonunkban.“

Mikor haza érkeztek a madárkák, háladal zengedeztek Istennek, hogy visszavezerte őket kedves hazájukba.

Az ökörszemet pedig legjobban szerették valamennyien s elismerték, hogy bár ők is szeretik hazájukat, de az ökörszem mindnyájuknál jobban tudja szeretni. És ez az igazi honszeretet adott neki erőt s bátorságot ahhoz, hogy szembeálljon éhséggel, hideggel es otthon maradjon.

Pedig, ha sok hideget állt is ki az ökörszem, mégis boldogabban töltötte a telet társainál. Míg azok a citrom- s narancsfák lombját köztől bús dalokat énekeltek, mert fáj a szívök elhagyott hazájukért, — addig a kis ökörszem vigan dalolt zord hazájában.

Molnár Mária.

végleges megállapodások még nem történtek meg; de valószínű, hogy a dalárda fogja őket a pályaudvaron üdvözölni, a mi a leghelyesebb is volna. Hangverseny után a közönség meg fog kéretni, hogy minél nagyobb számban az étterembe menjen le, hogy Reményi iránt való tiszteletének megjelenésével ott is kifejezést adjon. A concert junius 10-én (szerdán) este 8 órakor veszi kezdetét; a pénztárt már 7 órakor este nyitják meg, mely alkalommal műsorozat iz kapható lesz.

— **Vizsgálatok.** A csáktornyai állami tanítóképezdeben a f. évi évszámó vizsgálatok a következő sorrendben tartatnak meg: május 30-án volt a IV. évek vizsgálat, junius 9-én lesz a hittani vizsgálat, 10-én a III-ad, 11-én a II-od 12-én az I-és évek vizsgálat, 15-én „Te Deum.” — Junius 16-án d. e. tanképesítő irásbeli vizsgálat, d. u. hittani. 17-én a következő napokon a szóbeli és gyakorlati tanképesítő-vizsgálat.

— **A helyi önk. tűzoltó-egyesület f. május hó 25. és 31-én gyűlést tartott.** Jelen volt az egyesület tagjainak nagyobb része. Bejelentés alapján Ditrich János, Kipke István, Bohin János, Blau Samu, Hoffmann Ignác, Horváth György és Vaszary Gyula az egyesület működő tagjai sorába fölvételtek. — A magyarországi tűzoltótestületek segélyző-szövetkezetének módosított alapszabályai, valamint a vidéki tűzoltótestületek által rendezendő mulatságokra beküldött meghívók bemutatván, tudomásul vétettek s az utóbbiakra vonatkozólag elhatároztatott, hogy az alsó-lendvai mulatságon az egyesület magát képviseltesse. — A Sopronban f. é. aug. 14. 15. 16. és 17-ik napjain megtartandó orsz. tűzoltó-szövetségi X. közgyűlésen és az ezzel kapcsolatosan a soproni torna- és tűzoltó egyeslet 25 évi fennállásának megünneplésére rendezendő jubileumban az egyesület is részt vesz, melyre előjegyzéseket az egyesület tagjai részéről a parancsnokság elfogad.

— **A dunántúli közművelődési egyesület választmánya e hó elején ülést tartott,** melyen határozatott a perselygyűjtés megkezdése iránt s tárgyalás alá vette az eddig beérkezett kérvényeket. Anyagi segélyezéseket egyelőre az egyesület nem adhat, míg maga is jobban meg nem erősödött; de kulturális működését már megkezdi s a legutóbbi igazgató-választmányi ülésen szóba került, hogy a dunántúli fürdőhelyek forgalmának emelésére már ez évadban minő intézkedéseket lehetne tenni s a Dunántul egyes vidékeinek és kulturális intézeteinek ismertetésére.

— **Végtelen baleset érte a mult héten városunknak egyik tisztos polgárát, Cvetkovics Vincze** iparost, a mint nejevel, fiával s kis unokájával Varasd Topliczáról hazatérőben volt. Nem messze Varasdtól egy ugató kutyától a lovak megbokrosodván, Cvetkovics egy hirtelen rántással a megijedt lovakat megakartva zabolázni. Szerencsétlenségre azonban a gyeplők elszakadtak s így a kocsis s a rajta ülők egyaránt ki lettek a lovak féktelenségének szolgálatva. A vadul rohanó lovaktól vonatva a kocsis hol felborult, hol talpra állott. Ily fölborulás alkalmával buktak ki a kocsiban ülők mind az utcséli árokba, de oly szerencsétlenül, hogy Cvetkovics lábát törte; a többinek nem esett baja. A vágató lovakat egy fuvaros akarta föltartoztatni azzal, hogy kocsijával az országuton keresztül állott. De a kocsitól ez alatt megszabadult lovak ezt az akadályt sem vették semmibe; átugorták, miközben annyira megsérültek, hogy kimerültségükben csakhamar megadták magukat. Cvetkovicsot még az éjjel hozták haza Csáktornyára; a hol lábát gondosan ápolják, noha

a legcsekélyebb kilátás nélkül, hogy végtagját valamikor használhassa.

— **A czirkovlyáni önk. tűzoltó-testület folyó évi május hó 31-én saját pénztára javára Port nevű csárda mellett majális tartott, melynek kedvező idő körvetkeztében a környékből, de különösen Perlakról számos látogatója volt.** Felülfizetni szivesek voltak: Reichvein Antal 1 frtot, Kramarics Viktor, Glavina András, Ebenschpanger Miksa, Sosterics Pál 50 - 50 krt. Malek A. 10 krt. Fogadják az egyeslet részéről fentnevezettek legmélyebb köszönetünket. Kelt Czirkovlyánban 1891. junius hó 3. Mikécz János, főparancsnok.

— **A helybeli iskolaszék mult vasárnap ülést tartott, melyen a záróvizsgálatok sorrendjét állapították meg.** E szerint a polgáriskolában a földrajzból az I-IV. s a magyar nyelvszakból ugyanott a III-VI. osztályokban junius 17-én délelőtt, a magánvizsgálatok ugyanott és ugyanaznap délután tartatnak meg. Hittanból vizsgáznak a tanulók az elemi iskolában 20-án délelőtt a polgáriskolában u. az nap d. u. A osztályvizsgálatok a polg. isk. ban jun. 22, 23, 24 ik napjain, az elemi iskolában 25 és 26-án lesznek; a tanévnek ünnepélyes befejezése junius 27-én történik. Az alsófoku ipar- és kereskedelmi iskolában 21-én d. u. 2 - 5-ig folynak a vizsgálatok. — Az ipariskolában rendezendő munkakiállításban kiváló tanulók megjutalmazására gyűjtőív köröztetik a közönség körében, hasonlóképen az elemi iskolai jelesebb tanulóknak jutalomkönyvekkel való megajándékoztatására is, noha ez utóbbi hosszabb vita után s leszavazással lett csak határozottá. — Az elemi iskolai tanítóknak az elnyert magasabb lakbér-s megszavazott 5-5 éves pótlék érdemében az iskolaszékhez benyújtott köszönő irata tudomásul vétetett s kimondatott, hogy a történet változások a tanítók díjleveleire rá vezetlenségnek. — Szinkovics Ferencz közs. isk. tanítót Ziegler Kálmán elnök indítványára 25 éves jubileuma alkalmából az iskolaszék átiratilag üdvözli.

— **A zalamegyei gazdasági egyesületnek Zala-Egerszegen megtartott közülésén az egyesület elnökének Svastis Benó főispán, I. alelnöknek Háczy Kálmán, II. alelnöknek Koller István, titkárnak Orosz Pál, pénztárnoknak Csutor János választottak meg.**

— **Tekepálya megnyitás.** A Baumhak-féle vendéglő kerti helyiségében működő tekepálya klub e hó 1-én nyitotta meg tekepályáját. A megnyitást közgyűlés előzte meg, melyen a klub pár száz frtnyi vagyónával számolt be a pénztárnok s új tagok felvétele fölött hozott határozat. Végül megejtetett a tisztújítás. Megválasztottak: elnöknek: Tódor József, alelnöknek: Beryák Károly, pénztárnoknak: Sztrahia Ferencz, jegyzőnek: Csárits Gyula.

— **A balatoni gőzhajózás.** Baross Gábor kereskedelmi miniszternél a napokban küldöttség tisztelettel, mely meghívta, hogy a Balaton új gőzöseinél ünnepélyes felavatása alkalmával, jelenlétével emelje az ünnepély fényét. Vaszary Kolos (kapát) ékes beszédben az érdekeltség nevében köszönetet mondott a miniszternek azért, hogy az állami segély megadásával alapját rakta le a rendes gőzhajózásnak s meghívta a minisztert az ünnepélyen való részvételre. Baross miniszter megígérte, hogy a jun. 28-iki ünnepélyen meg fog jelenni.

— **Tűzoltó-ügy.** Zalavármegyének törvényhatósági bizottsága f. é. május hó 4-én tartott rendes közülése alkalmával Csáktornya város képviselőtestületének ismert fölterjesztésére elhatározta, hogy Csáktornya városát mindaddig, a míg az ott létező önk. tűzoltó-egyeslet a jogos kívánalmaknak teljesen megfelel, a tűzrendészetről szóló vár-

megei szabályrendelet III. fejezetében meghatározott községi tűzoltóság szervezésétől fölmenti. — E szerint minden a régiben marad. Most azon kell lenni, hogy az egyesület „anyagban” minél inkább meg erősödjék. Híreink között olvasható, hogy az önk. tűzoltó-egyesletbe tömegesen állottak be u'abban új tagok. Örvedetes volna, ha ezeknek példáját még mások, még számosságban is követnék, hogy így a helybeli tűzoltóság, mely az ország teljesen fölserelt egyesületeinek sorában foglal helyet, tagjainak számát tekintve is, a népesebbek közé tartozhatnék.

— **Zágrábi érseknek a zágrábi „Agramer Tagblatt” hire szerint Stadler szarajevói érsek már kinevezetett.**

— **Ujbóli felülvizsgálás.** A csáktornyai állami tanítóképezde tornacsarnokának ujbóli felülvizsgálása a magas ministerium intézkedése folytán m. hó 29. 30. és 31-én ejtetett meg. A felülvizsgálaton jelen voltak: Lukse Fábry Béla műszaki tanácsos a keresk. miniszteriumból, dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelő és Lányi Kálmán az áll. építészeti hivatal főnöke. Ez alkalmából a képezde zenetermében ének-zene s szavallat előadás és a szabadban tornaműtárványok rendeztettek az intézet vendégeinek tiszteletére.

— **Zalamegye a balatoni gőzösek felavatási ünnepélyére küldöttséget meneszt; melynek tagjait megválasztotta: Svastits Benó főispán vezetés alatt: Csértán Károly alispán, Bogyay István, Csígó Pál, dr. Dunst F. Gyömöre Gy., Hertelendy F., dr. Mangin Károly, Nedeczky Jenő, Pap Sándor, báró Puthéány Géza, Skublics Gy., Skublics Jenő, Tőreki Aladár törvényhatósági bizottsági tagokat.**

— **A „Zala Helikon” tárgyában m. hó 24-én Zala-Egerszegen tartott értekezlet az alapszabálytervezet kidolgozására és a legközelebb megtartandó alakuló közgyűlés előmunkálatának elvégzésére.** Náglné Ida, Bátorfi Lajos, Révai Miksa, Balassa Benó, Récsey Viktor, Tuboly Viktorból álló bizottságot küldött ki, mely bizottság elnökévé Rosenberg Henriette lett megválasztva.

— **Marhabetegség.** Pákán a szarvasmarhák között kiütött a száj- és körömbetegség. A hatóság a kellő intézkedéseket megtette.

— **Savanyuvíz és szikviz.** Fürdő-felügyelő dr. Manser előadásainak egyikében azt mondja, hogy a szikviz (sodavíz) és oly savanyuvizek, melyek sok szabad szénsavat tartalmaznak, s a (szikviznél besajtoztatik) gyorsan, élénk pezsgés mellett ellállanak, gyógyíthatatlan gyomortágulást okoznak. Ő tehát az ily italok élvezetétől óv. — Ellenkezőleg igen hatékonynak nevezi az oly savanyuvizeket, a melyek szeszüket csak lassan adják át a testnek. Ily nézetten szól szintén dr. Neston francia orvos tudor is. Tehát nem mind arany, a mi fénylik és ériénken pesseg! — Ezen, igazán kitűnő vizsek közé, K. Chyzer magyar egészségügyi tanácsos, a hírneves dr. de Giovanni egyetemi tanár Pačuban, orvostudor dr. Pellegrini Rómában a még több tekintélyek a magyar petanczi (Vasmege) „Széchenyi forrás” savanyuvízét is számítják, a mely, sajnos, sok magyar piacról német és cseh ügynökök által kiszorítottatik.

— **Hegedűhúrok kitűnő minőségben, ugyszintén hegedűrészek Nischel Fülöp könyvkereskedésében kaphatók.**

FELELŐS SZERKESZTŐ
MARGITAI JOZSEF
Főmunkatárs ZRINYI KÁROLY.

S urednikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičeće se zadržaja novinah, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika vu Cakovcu.

Izdateljstvo:

Knjižara Fischer Filipova kam se predplata i obznane pošiljaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk. Izlazi svaki tijeđen jedankrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broji koštaju 10 kr.

Obznane se poleg pogodbe i fal računaju.

Nekaj iz zdravoslovja.

III

Tlo.

Tlo ili zemlji će, na kojem stanujemo, je, kak sam rekeli, poleg zraka i vode trejte, kaj se dotiče poglavito ljudskoga zdravja i življenja. Već su stari ljudi izprobali, da je zemljište za zdravje jako znamenito, a vu najnovese vrēme osvedođili su se o tom zevsema vučenjaki ljudi.

Čim je čisteše tlo, tim su ljudi stanujući na njem, zdravese. Dokazalo se jasno, da zimica, tifus, kolera i susica (tuberkuloza) vu svojem pogubnom hranju nahadaju najbolšega pomoćnika vu nesnašnom tlu.

Na kuglji zemeljskoj najznameniteša je za život i zdravje ljudsko njezina kora, na kojoj živimo, a vu njoj opet zemlja — crnica. Ova sastoji od ustrojnih (bilinskih) i neustrojnih (rudnih) delov. Rudne česti zemlje postale su tim, da su se pešine razvalile, razdrobile, vu prah preobrnule i izprale; a bilinske česti postale su od truhloga (sprhnenoga) drēvja listja, zaoštaloga vu zemlji korenja itd.

Ta zemlja — crnica ima dva znamenita svojstva:

1.) Kaj vupija vodu i š njom one tvari vu njoj raztopljene, koja su hraniva bilinam, koje ona raztvora i vu seli pridržaje, dok ih ovak raztvorene ne prvine opet bilinam, koje iz nje nikneju i rastaju, hraneć njimi biline i vodom ih napajajuć, gda poduže nēga deždja, a biline bi od deždje morale povehnuti.

2. Nepresežna doista mudrost Božja, koja je koru zemeljsku tak shodno vredila, da bude stanovišćem ljudem i živinam!

Vse ono, kaj je zapalo gnjiloći i prhnoći na zemlji, da nam tak smradi zrak, vodu i zemlju, kvari zdravje i prikraćuje življenje, kad bude pospravljeno vu zemlju, postaje blagoslovom, dočim stara naša dobroćiniteljica zemlja njimi hrani rastline i bilje, k je opet održavaju ljude i živine.

Vsim gnjilećim i truhnećim ostankom vsega, kaj je negda na zemlji živo bilo, ter vumrlo, vu zemlji je najprikladneše mesto, da se ondī pspravi, ar tim mrtvež prestaje biti neprijateljem živomu i zdravomu svētu ter mu od njega nikne iz zemlje blagodat: hrana i nov život.

Naproti tomu služi zemlja, kak je vu obće znano, od negda kakti sranjba vsakojakih izmetinah i odpadkov i to punim pravom.

Vu nju mećemo životinjske i ljudske

izmetne, odpadine hižnoga gospodarstva, fabrikah, meštrijah, nazadnje ljudska i životinjska tēla.

Vu zemlji se vse to prihrani i raztvora vu hranu bilinam, a zemlja, kak nas je onak lišila smradna i nezdravlja spravljajuć vu se nečist, tu i tam daje vu zamēnu za nju bujno cvēće, soćno voće (sad), zelen list i rujno vince. Nego zemlja nevrši to po nas blagoslovjeno delo prez kraja i konca.

Ako joj se nerazborito natrpa odviše posla, ili ako ona mora isti te isti posel jako gusto i dugo delati, onda njoj sila (jakost) iznemogne, pak ako ju onda još i nadalje prenatrpavamo izmetinami, onda one ostanu vu njoj nepremenjene, kaj više gnjiliju vu zemlji, ar ih zemlja vie nije vu stanju preobladati i pretvarati

Odtud proihadja veliki smrad zem je okolo nevaljanih i prepustljivih kanalov, odtud se razumēva, da se mrtva tla raztvore puno brže vu novom grobišću, nego li vu takovom, gde su već višeput mrtva tēla sahranjivana (pokopana) bila, i da se vu starom grobju tim sporneše raztvaja, (im se vize i duše mrtva tēla tu pokapaju.

Ako je anda zemla zasićena izmetinami, to se cve vu njoj ne pretvaraju više vu bujnu hranu bilinam, već gnijlenjem i truhljenjem onesnažuju tlo, a izparivajuć se iz tla vu zrak, kvare nadaleko zrak, a još dalje smrade vodu izviranjke cedeć se s vodom črez slojeve zemlje, ter tak tuju zrakom, vodom i tlom zdravje na zemlji.

Zvup toga, kaj nam nečisti prenatrpiano tlo kvari glavna hraniva i poglavite pogodbe za zdravje: vodu i zrak, dokazano je, da je tlo zasićeno bilinskim tuležim i gnjilećem izvor zimice pri nas šilrom udomaćene

Isto se tak izprobalo, da je nesnažno tlo najverne i pomagaje, da se betegi kaj leže vugnjēzde, a gda su se jenkrat zaredile, da tim grozneše haraju i duže terpiju.

Pokehdob je vu varaših, gde je stanovništvo na gušće strpano na kup nego li na selo, tlo puno jakše onesnaženo, to je takaj betežljivost vu varaših vekša nego po selih ili vu samotnih stanovih. Vu vnoćih englezkih varaših, vu kojih se izmetine na shoden način izvažaju, oćevidno je dokazano, da je ne samo obći pomor već i kuga, srdobolja, i susica znatno popustila

To se je najbolje opazilo vu jednom varašu vu Eng'zkom pred nekolikimi ljetmi, gde je kanal bil pokvarjen prav vu

najbogatešem predelu varaša, ter se iz nje gaj zdigal veliki smrad, a od njega postal kolera — dok je vu istu vrēme prede, gde su siromašni delavci stanovali, kaj su se kanali dobro vredili — bili vnoćo zdravesi.

Engliance nasledovali su vu tom Hamburg, Monakov i Be, i vsigūi se je dalo tečno dokazati, da se obći pomor i napomenute fele betegov pomenjšali, čim su bolje vredjeni kanali.

Vu Londonu na pēldu, gde su morali puno ljetah na tom delati, da dobro vrede kanale, pidal je pomor ljudstva oćigledeć tak, da je od 1000 ljudi vumiralo zprvince 38 na ljetu, a polti 34, 28, 27 i nazadnje 24.

Stanovnik varaša, vu kojem su kanali dobro vredjeni, ima anda prav, da se nadja dukšemu življenju i bolšemu zdravju nego li vu varašu, gde se tlo onesnažuje gadom i smradom po volji i nerazumu, i gde se obćina ne brine za shoden način, kak bi se nečist iz varaša izvodišala.

Odvud vidimo, kaj je potrebno držati tlo čisto. Ovo se pak moće posti samo snagom i dobrom voljom vsih stanovnikah a poglavarstvu je prva dužnost, da se zato brini, i da oštro pregleda, da nebude nigdi vu varašu ili vu selu velika smrada.

Vsaki odovud previdi, da je dvoje od najvekše silne potreboće:

1.) Da se tlo nigdar prez zroka i nigdar prevēć izmetinami ne zasiti.

2.) Ako je izmetinah gde vnoćo skupa, naj se poleg dušnoga spoznanja skrbi, kak se bude shodno odstranilo iz okolice ljudskih stanov, gde silno zađevaju zdravju, i odpeljati tam, gde moreju hasniti bilinam za hranu.

Kak se to delati ima, znaš; stranom sam dugovēćnim izprobanjem kakti dober gospodar i marljiv poljodolavec a stranom te vu tom nuka i tolaćni pošćeno poglavarstvo. koje ti je potrebno podupirati zevsum muževnom jakostjum vu nastojanju, da ti zemlja, na kojoj jezero ljetah sediš, mila domovina bude sveta kak majka a čisva kak đevojka. Jedno i drugo je dužnost vsakoga pravoga domorodca.

Drugiput dalje.

G. F.

Verenica i opatica.

II.

Sumraćeje se počelo spuščati, — kokoše ua sēdala — pozdravljenje odzvonilo, a evo

dojde mēstne občine učitelj po navadi na sajlčok vina.

Jeli znate mamica, kaj se novoga na Raki sbilo (dogodilo)? zapita pridošli, čim mu je Treza donesla kruha i vina.

Novoga? Ja bogme zezvim nikaj.

Novi je gospodar več na dvoru i ak me oči nēsu vkanile, to Vam je mlad, lju-bezen, ugleden momak.

Treza stojēca zamišljena pri stolu, gene se, kak iz sna i spomene: Čudnovato, da Vi namah prvi sve seznae. — Po svoj priliki, da ste znali i vīdne, gda je imal dojtj?

»I ja bi tak rekel! — Prav danas ob petoj vari po poldne.

V modroj haljini, — kaj nē? — v lētnom skrljaku — s dvēma konji — doda dēvojka.

»Ravno ste pogotili Treza — to bude pravi»

No ja sam ga još prvije vidla, ar se je k nam navrnul, prije, nego je još v dvor išel pak i ovu modricu na čelu imam njemu zahvaliti, nastavi ona smijē se.

Ali tu nēje bil sam učitelj, seielo je okoli stola ljudih svake ruke — a spominali su se od svega i koječega.

Najpotlje eto ti dojde i dvorski namēstnik s kaštela.

Kak on v u krēmu stupi, pustili su svi svoje predjašnje spominanje pak stanu s njim od novoga račkega gospodarja spominati se.

Na koliko ga ja poznam, to je kak mi se vidi, pōšten čōčk, i nadjati se je, da budemo se dobro s njim pogadjali. Sa svakim je prijatelj.

Već je predobit sve na svoju stran — pak i istu groficu.

Da se razme v u gospodarstvo, to smo već prvije čuli, a k tomu je mlad i odprt, a ne namrgodjen, kak je bil on stari suhan, koji je samo po soldčki započēlal — a kad gda i klopal.

No bog zna, kakov je drugač. Čōvč sudi po čelu, ali i nova metla čisto mete.

»Pravo imate,« doda učitelj, ali odprto čelo — iskreno srđce.

»Tak je,« doda dvorski. — Za tim stane i odide, da pripravi gospodu za put, ar su imeli već za rana jutra nekamo pučovat.

Ako je taj mlad čōvč, od kojega sve do vezda govori, smo — za istinu tak sveder, reče nekoj gost, onda bude i nas — sva je prilika — gustoput pohadjati, a to s tim rajši, gda tebe, Treza, još jedanput samo vidi.

Dēvojka pocrveni i obrne mu ledja.

Kaj sam morebit krivo rekel, bedača? Kaj on morebit neje ledičen, a ti lepa, v u čitauju i pisanju skušaneša od nas, kojega — izvan gospona učitelja — pak jeli morebit nečuva poleg toga mati za miraz cekina? Nikaj ti anda nemanjka — lahko budeš gospodarica dvorah.

Svi vadre v u smeh, a Treza namrgodi čelo, odide iz hiže.

Sledēcu zatim nedelju bilo je na Raki prošenje. Med silnim svetom dojde i taj novi gospodič z svojim pisarom v u cirkvu. Sedne se v u gospodinsku klecalo, odkud je mogel sve pohoditelje ovoga prošēnja pregledati.

Mahnuv sokom na sve strane, vpadne mu v u oku prelepa kćerka krčmaričina, koja je moljila — prav skrušeno — v u prvom klecalu.

Opazi ju, vtrne se od pete do glave — obmami ga dēža i prčk mēre.

Svilna suknya po varoski, dragemi prsala bogato izkičena, prelepi črni lasi ognjevite oči, rumeno lice.

Držanje neđužno, kak v u angela — sveto uznese gospodičica do neba.

Od molitve niti spomenka. Ljubav i nad Bogom! No dēvojka niti s okom od knjige!

Stoprv po blagoslovu, hiti nekak oko i nehotomce na klecalo, nego se namah uztegne, opaziv, da gospodič na nju vupire očni.

Na večer zestane se družtvo pri dēbeloj Jani — maminjenoj — po navadi.

Sve stanje puno — sve veselo i okretno. Treza je dvorila lepo običēna, na sve strani.

Na jedanput se odpreju vrata, a nad vrata dospe novi rački upravitelj. Odreže svoj naklon na sve strani. Svi se staneju i povrneju pozdrav.

Vu tom obrne se i Treza prama njemu. Ponudi mu mesto. A on, pozdraviv ju njudno, zaprosi, da mu donese kupica vina.

Treza skoči, kaj je samo mogla po vino — on s gostmi v u spominanje se stavi. Dok se je on s njimi zabavljal, dojde med tim i gazarica.

Ova stupi k njemu, i zpriča mu se, zahvali: zahvalim Vam, da ste tak ljubezno bili, pak ste me sa svojim visokim pohodom v u ovoj hižici pohaditi dostojali.

Srečno podav ruku i kćeri i materi poprime: »ako sam Vam mil i drag, budem tak sloboden, pak badem Vas gustič pohadjel.«

»Bude nam osebužno drago,« olgovoriju one.

Suljudnostjum svojom povleče tej mladi gospon na se pazljivost sve nazočne gospode. Svi su počeli hvaliti ga, ali se ta hvala nikomu tak srđca neprikvaci, kak devetnajstletne Treze; nju je vre prvi njei sukob s izobraženim ovim i lepim junakom zanesel.

Noć je pritšnula — gosti odišli su.

Od onda pohadjal je mladi taj gospon čič ovu hižu gustese, a najpotlje bil je v u njoj i kuhan i pečen.

(Drugiput dalje).

KAJ JE NOVOGA ?

Strašna samoobtužba.

Iz Iglave javljaju sljedeće: Vu ondašnjem reštu nahadja se od nekog vremena jeden restant imenom Jozef Nimmerfort kojega mati živi v u Beču, ter se hrani trudom svojih rukuh. Ovih danah poslal je Nimmerfort pismo ova svoju majku, v u kojem joj javlja, da je on sam svojega otca i sestru 1885-ga ljeta ostvaril (otroval), ter ih je hitil v u vodu. — List je slučajno odprio ravnateljstvo kaznionice (rešta) ter ga predalo sudu. — Na preslučavanju je Nimmerfort priznal svoj

zločine ter ih je po vse v uo potanko izpripovēdal sudu.

Velika bura.

Ovih dnevoj je bila v u nekojih predelih Amerike grozna bura (viher). Tak javljaju iz varaša Meksiko v u orsagu Mis-siouri, da je toga dneva viher razrušil skorom vse hiže v u jednom bližnjem selu. Nego ne samo to; nego je i 17 ljudih zaglavilo. — Ov viher je na 40 postah daleko napravil jako velike nesreče.

Pečenjka iz dēvojčinoga mesa.

Londonске novine donasaju skorom neverojatne gase iz Vašingtona varaša (v u Amerki); i to sljedeće: Jeden vašingtonski harapin (arap) došel je iz svojega dugoga putovanja dimo, i stom prilikom hoteli su mu njegovi prijatelji na veselje veliku večerju pripraviti dati. I za isto dali su pripraviti gošćenje pri jednoj ženski, koja je za ljudtvo (stranjske) kuhala, i zvala se Liza Hughes. Prešetni jeden traktirali su se prijatelji na obče veselje s pečenkom, i još su na zadnje i kosti oglabali i s kruhom tanjre obrisali i tak vse s velikim apetitom pojeli; a na zadnje su zapitali tu gospu kuharicu Hughes, da kaj je to za meso bilo. Medtem toga, prejdi neg je ona zgovorila, pretekla je n u njezina mala kćerka i rekla je: Moja mama je o polne moju sestru zaklala i spekla samo za to, da bi više profitirala. — Na to su ovi harapini pobrali vse kosti i išli su s njimi v u svojoj dvojnosti k doktoru jednomu. Doktor je i za istinu valuvl i dokazal, da su te kosti čōvčje. S doktorom skupa išli su taki vai na policiju, odonud pak nazad kuharici, i na sreću da su tam bili već žandari, ar drugač bi bili istu kuharicu zaklali.

Čōvčansko življenje za seksar.

Iz Šomogy varmegije iz občine Horvāt-Szent-M k'oš pišeju o sljedečega strahovitoga vumorstva. Vagner Jozef i Lipič Gabor birkaši su zeznali, da Špolar Jozefa 20 ljet star dečko ima gotovih penez 60 forinti. Ovi dva zločestoga srca ljudi d spomennli su se kak bi ove penenze dobili i toga dečka na drugi svēt spravili. Njihova želja njim se i na skorom spuniša. Ovi dva vtiči su ovih dnevoj skupa stin dečkom i s jednim mužikašom imenom Šmolc Ferencom v u kućmi pli. Dosta dugo su pili skup, ali jna jenkrat skočil je gori Vagner i rekel e, da m ra nekaj domaj zvršiti, kaj mu je gazda naložil. Onda su ovi tri ostali, još piši du 10-te vure, onda su se stali i dimo išli. Gda su od orsačkoga puta se proti kaštelju obrnuli, ražisel se mužikaš Šmolc od njih. — Lipič je onda Špolara k sebi pozval, a ov ga je poslunnul i išel je k njemu. To je bil Špolarov zadnji put, ar su ga na orsačkom putu proti Veliki-Kaniži našle žene mrtvoga. Mrtvomu bile su čizme zute. Na glavi bilo je videti više ranah. Nad tim ranjenim i krvavim čōvčkom prestrašile se jesu žene i pobegle su v u bližnje selo, gde su zanlarom dale na glas žandari su išli na lice mesta i za tim za fertalj vure vlovili su ove ubojice. I mužikaš Šmolc Ferenc, kad je to začul, taki je išel k poglavarstvu i prijavu je v inil od vsega; kaj se je na večer pripetilo. Žandari su vse tri prijeli, i ovi dva Vagner i Lipič su vse valuvlali. Rekli su, da su s noži spikali pokojnoga, onda pak s batinama potukli. Povedali su, da je

on njim posudil prejdi peneze (Vagneru 1 for. 50 kr. a Lipiču 60 kr.) i da još ima gotovih 60 forinti, i sbog toga da su se već prejdi dogovorili, da ga budu zaklali; ali on ima i ve domaj 60 forinti, a oni su samo pri njem 10 krajcarov našli, a zato su mu i čizme zuli, koje je Vagner sobom vzel, — ar su već ne mogli pri njem najti.

Velika tuča.

30-ga Majuša na večer ob pol deveti vuri padala je tuča kak orehi debeli vu mestu Gyula. Od onud je proti mestu Kétegyháza i okolici prek do 120 jezer mekot žita potrla. Još drugi dan bili su vsi jarki i grabe pune tuče. Sadje je vse stu čeno. — Vu Nyitra i Temeš varmegjiji je takaj na mestih potukla, ne samo setvu nego i marhu.

Nesreća na željeznici

Prešestni petek po poldan dogodilo se je veliko zlo s jednim ekstra željezničkim cugom. Katastrofa dogodila se je na željezničkoj streki Osnabrück Löhne, i to tak, da je jeden posteg dolazeći iz Kirhenbergena zahačil ekstra cuga, vu kojem se je nahadjalo družtvo i konji cirkusa Carréa. Tri vagoni ovoga ekstra cuga su bila bičena i zevsema zdrobljena. Pri ovoj nesreći zaglavilo jih je pet peršon okolo 20 ih je ranjeno, a slabo ranjenih ima jako vnoگو.

Ogenj vu vagonu za cirkus.

Iz Vervierna od prešestnog tjedna javljaju sljedeće: Vu jednom željezničkom vagonu vu kojem se je nahadjalo osem skupocēnih konjov, ovdje boravećega cirkusa Konradinija, buknu je ogenj na taj način, kaj je sa stēne opal lampaš. Vu vagonu spali su dva poslužniki, koji su se komaj onda prebudili, gda su konji počeli skakati i bēsneti. Konji su grozno osakaćeni, pokehđob se je po rjih razlejal petroleum — koj je onda gorel. Jeden ruski pastuh (žrebec) izgubil je obadva oka, ter je tak bil ogredel, da su ga morali zatnći. I gostali konji su ranjeni tak — da se već nemreju rabiti za cirkus.

Premembe vu nadbiskupiji.

Gospodin Ivan Pavčec kapelan vu Dráva-Vásárhelyu premešene je za duhovnika vu kr. zemeljaku kaznionu (rest) Lepoglavsku. Gospodin Zvonimir Jurak bivši kapelan sveto Jurski (Tüske szt. György) poslan je za kapelana vu Dráva-Vásárhelyu.

Pešice okolo zemlje.

Iz Lucerna javljaju: Ovih dnevih došli su sim dva Amerikanci, koji su nakanili pešice preputovati svēta (zemlju). Vu Nju-Jorku su stupili vu ladju i došli su vu Irsku, po tom su pešice prešli celu Irsku, Englezku i Francezku. pred svojim polazkom osnovali su ovi Amerikanci osobite novine pod ovim titulušom: „Pešice okolo svēta“ koje budu donšale glase o njihovom putovanje.

Vkanjeni raubić.

Vu domonyi Feketehegy je pred dvemi tjedni na večer ob 10 ti vuri vu goricah Barcik Jožefa, gde je bila jedna mekota de teljice posejana se je skrili Szalényi Andraš koj je hotel vadasiti na stvari, koje su došle po noći se v detelicu past. Medtemtoga do-

šel je vu isto vrēme gorioni pastor (štukar, polar) na ono mēsto i opazil je nekaj vu deteljici ležati. Misleći, da je to divja svinja, streljil na ono mēsto i pogodil je raubića, koj je i za par dnevov vumrl. Ov gorični pazitelj javil se je dobrovoljno sam krajevskom sudu.

Protuletna zabava.

Cirkovljansko dobrovoljno ognjogasnodružtvo je 31-ga majuša obdržalo svoju zabavu poleg Port zvanog žardi. Zabava je imala vnoگو goste iz okolice, osobito iz Preloga. Nadplatili su: Kramarics Viktor 50 kr., Glavina Andraš 50 kr., Ebenspanger Miksa 50 kr., Sostarics Pál 50 kr., Malek Anton 10 kr., Reichwein Anton 1 frt. Imcnutim gosp. nadplatnikom se vu ime ognjogasnog družtva lēpo zahvaljuje.

Vu Cirkovljani, 3-ga juniuša, 1891.

Mikécz János
nadzapovednik.

Horvát-magyar beszélgetések.

Horvatsko-magjarski razgovori

A község — Obina.

— Mi vu seli stannjemo
Mi fatuban lakunk.
— Naše selo je občina.
A mi falunk község.
— Vu varašu više ljudi stanuje kak vu seli.
Városban több ember lakik mint falun.
— I varaš je občina.
A város is község.
— Vu občini su hiže jedna poljeg druge zidane.
A községben a házak egymás mellé vannak építve.
— Vu občini su vulice.
A községben utcák vannak.
— Piac je najširsza vulica.
A város a legszélesebb utca.
— Vu občini je cirkva.
A községben van a templom.
Cirkva ima visoki turen.
A templomnak magas tornya van.
— Vu cirkvi je farof.
A községben van a fāraház.
— Na farofu stanuje plebanuš.
A fāraházban a plébános lakik.
— Vu občini je školska hiža.
A községben van az iskolaház.
— Vu školskoj hiži stanuje na-
vučitelj.
Az iskolaházban a tanító űr lakik.
— Vu školskoj hiži je škola (školska soba).
Az iskolában van a tanterem.
— Vu školu se bodimo vučit.
A tanterembe tanulni járunk.
— Vu občini je občinska hiža.
A községben van a község-háza.
— Vu občinskoj hiži stanuje ro-
tariuš.
A község-házban a jegyző lakik.
— Vu občinskoj hiži je kancellarija.
A község házában van az iroda.
— Vu kancellariji poglavari spravišće drāju.
Az irodában az elöljárók gyűlést tartanak.
— Na piacn su štacuni.
A piaczon boltok vannak.
— Vu štacunu trgovéc trž.

A boltban a kereskedő árul.
— Vu štacunu ljudi kupuju.
A boltban az emberek vásárolnak.
— Vu občini je o tarja.
A községben van a vendéglős.
— Vu oštariji putnika za peneze stan, jesti i piti daju.
A vendéglőben az utasnak pénzért szállást, enni és inni adnak.
— Vu občini su i krčme.
A községben korcsmák is vannak.
— Vu velikoj občini, vu varašu su l. pe i velike h. ze.
Nagy községben, városban szép és nagy házak vannak.
— Na seli su h. ze s ipom pokrite.
Falun zsuppal vannak a házak fedve.
— Vu nekojim varašu jesa i dve, tri cirkve.
Némely városban két, három templom is van.
— Vu varašu je više iskolah.
Városban több iskola van.
— Vu varašn je apoteka.
Városban van a patka.
— Vu opateki vracstvu tržiju.
A patikában orvosságot árulnak.
Vu varašu je porezni ured (Steiramt), varmegjinski sud, kotarski sud, grunfovnica, pošta i telegraficka i željeznička stacija.
A városban van az adóhivatal, a szolgabírói hivatal, a járásbírószág, a telekkönyv, pošta, sürgöny és vasuti állomás.

»The Gresham«

Pri »The Gresham« zvanom londonskom družtvu (vu Čakovcu je upravništvo pri Graneru stacunararu), je moći život osigurati. Tojest plati, gdo si hoće život osigurati, po letu veksu ili menjsu svotu osiguren, ili ako doživi n. pr. 15—20 let, njemu daju istu svotu vu ruke. Tak je moći život ženskah i decah osigurati. Ovo družtvo ima svoje glavno upravništvo vu Budapeštu.

LOTERIJA. Buda 24-ga majnja 1891.
62 86 36 10 25

Gabonaárak. — Cena žitka.

1 m.-mázsa. — 1 m.-cent.		frt	kr.
Buza	Pšenica	9—25	—
Zab	Zob	6—80	—
Rozs	Hrž	7—75	8—
Kukuricza	Kuruza	7—	—
Árpa	Ječmen	6—6	50
Fehér bab	Grah beli	7—50	—
Sárga »	» žuti	6—	—
Vegyes »	» zmēšan	5—50	—

NYILTÉR.*

A hamisitott selyemszövetet (elismehetjük, ha a szövetből egy kis darabkát elégetünk, mi által a hamisitás azonnal kitűnik. A valódi selyem ugyanis a meggyújtás után azonnal összezsugorodik, gyorsan elég s alig hagy maga után kevés hamut, melynek egészen világos barna színe van. A hamisitott selyem pedig meggyújtás után lassan ég (mert a szálak egymásután égne) s égés után sötétbarna sok hamut hágy, mely azonban nem zsugorodik össze, mint a valódi selyemé, hanem darabos lesz. Ha a valódi selyem hamuját összedörzsöljük porrá lesz, míg a hamisitott nem. A Henneberg G. (cs. és kir. gyáraktár) Zárchenben) kívánatra (külj mindenkinek valódi selyem mintákat és szállít selyem és más szövetet egész végekben is vám- és postadíjmenyesen. Levelekre Svájcba 10 kros bélyeg ragasztandó.

Hirdetések.

Magánvevőknek való gyönyörű minták ingyen és bérmentve. Szabóknak való mintakönyvek, a miők még nem léteztek, bérmentlen és 20 forintnyi belét mellett, mely összeg a megrendelés alkalmával levonatik.

Öltözetekre való kelmék.

Peruvien és dőking a magas Cierus számára, szabályszerű kelmék es. és kir. hivatalnokiveterán, tüszölt, tornász, eszed-egyenruhákra, teke- és játékszaitra való posztó, loden vízmentes kelmék va dászhabatokra, mosókelmék, utazóplaldek 4—14 frtíg stbb. Ki jutányosan tisztosít, tartós, tiszta gyapot kelme árut és nem olcsó rongyot, melyet különféle helyről ajánlanak és a szabóért is alig éri meg, vásárolni akar, forduljon következő c. éleghez:

Joh. Stikarofsky in Brünn.

Legnagyobb posztóraktár Ausztria-Magyarországban. Fél millió megérő óriási raktárommal és világforgalmu üzleteinél nagyon természetes, hogy nagyon sok maradvékot rendelkezem; minden jézannul gondolkozó ember okvetlen be fogja látni, hogy ily sok maradvékot mintákat küldeni nem lehet, miután néhány száz mintamegrendelés után hamarosan nem maradna semmi. Valóságos szélhámoság tehát, ha posztóczegek mégis maradvék mintákat hirdetnek és ilyen esetben a mintadarabok egész végekből és nem maradvékokból valók; az ilyen eljárás czéja könnyen érthető. Maradvékok, melyek meg nem felelnek, kicserélhetnek, vagy a pénz küldetik vissza. Maradvék megrendelésnél a színt, hosszat, árt tessék megjelölni. Szétküldés csakis utánvétellel. 10 forinton felül bérmentve. Levelezés magyar, német, cseh, lengyel olasz, és francia nyelven. 777 15—20

1737 tkvi szám 891

Arverési hirdelményi kivonat.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Wettendorfer Dávid csáktornyai lakos végrehajtatónak Szernek Bálint és Novákovics János gárdinoveczi lakos végrehajtást szenvedők elleni 113 frt 86 kr. tókekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a nagykanizsai kir. törvényszék (a csáktornyai kir. jbiróság) teüületén lévő gárdinoveczi 332. tk. 189. 211, 292. 355 hrsz. a. ingatlanból Szernek Bálintot illető három tizenketted része 225 frt becsértékben, a gárdinoveczi 333 tk 285 hrsz. a. ingatlanból Szernek Bálintot illető három tizenketted része 176 frt becsértékben, a gárdinoveczi 624 tk. 795 hrsz. a. ingatlanból Szernek Bálintot illető három tizenketted része 88 frt becsértékben; továbbá a gárdinoveczi 386 tkjvben 550 hr, sz. a. ingatlanból Novákovics Jánost illető

egy huszonnegyed része 24 frt becsértékben; a gárdinoveczi 461 tk. 673 hrsz. a. ingatlanból Novákovics Jánost illető egy huszonnegyed része 34 frt becsértékben és a gárdinoveczi 387 tk. 869 hrsz. a. egész ingatlan ez utóbbi a végr. t. 156 §-a értelmében 144 frt becsértékben az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az

1891. évi július hó 7-ik napján d. u 3 órakor

a gárdinoveczi községbiró házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozókat tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1 én 3333. sz. a kelt igazságügyministeri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Csáktornyan 1891. évi április hó 27-ik napján.

A csáktornyai kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

KOLLARITS
kir. aljbiró.

849

Melyik lapra fizessünk elő?

Gazdag tartalmánál, nagy terjedelménél fogva legelőcsőbb magyar lap az

„EGYETÉRTÉS”,

a mely az új évvel immár 25-ik évfolyamába lépett. Ez a magyar olvasóközönség lapja. Hiteles forrásokból származó értesüléseinek gyorsasága, alaposasága és sokasága, rovatainak változatosasága, kitűnősége, a különböző olvasmányok gazdag tárháza tették az „Egyetértés”-t népszerűvé. Az országgügyi tárgyalásokról a legreáztalosebb s e mellett tárgyilagos hű tudósítást egyedül az „Egyetértés” közöl. Gazdasági rovata elismert régi tekintélynek örvend. A magyar kereskedő s gazdaközönség nem szorul többé idegen nyelvű lapra, mert az „Egyetértés” kereskedelmi s tőzsdei tudósításainak bőségével s alaposaságával ma már nem versenyezhet más lap. A kereskedő, az iparos s a mezőgazda megtalálja mindast, amire szüksége van. Változatosan szerkesztett tárczában annyi regény olvasható, mint egy lap sem. Két-három regényt közöl egyszerre, úgy, hogy egy év alatt 30—40 kötetnyi regényt, részint eredetit, részint a külföldi legjelesebb termékeket jó magyarságu fordításban kapnak az „Egyetértés” olvasói. A ki olvasni valót keres és a világ folyásáról gyorsan és hitelesen akar értesülni, fizessen elő az „Egyetértés”-re, melynek előfizetési ára egy hóra 1 frt 80 kr. negyedévre 5 frt s egy évre 20 frt. Az előfizetési pénzek az „Egyetértés” kiadóhivatalába küldendők. Mutatványszámat a kiadóhivatal kívánatra egy hélig ingyen és bérmentve küld.

824 8—52.

Kiállítás Páris 1889.

arany érem.

Legnagyobb eredmény!! | Próbáljatok és itéljetekek!!

A PUSZTÍTÓ TORD-TRIPLE

kiirt patkányt egeret és vakondot anélkül, hogy más háziállatoknak kárt okozna. — Ezen szer sem Arsenikumot, sem Strychnint, sem Phosphort vagy más a hányást ingerlő szert nem tartalmaz és háziállatoknak teljesen ártalmatlan.

Arak: Egy nagy csomag 1 frt., egy kis csomag 50 kr.

Ezer forintot fizetek annak, ki bebizonyíthatja, hogy egy a Tord-Tripet felülmuló szer létezik, mely főképen — mint ez — a háziállatoknak nem árt, míg ellenben más phosphorvegyülek elpusztít kutyát, macskát és legkellemetlenebb büzt terjeszt.

A. Cousseau Traverse Gazzino Marseille,
a francia-, belga- és olasz-államvasutak szállítója.

Kapható HEINRICH MIKSA fűszerkereskedésében Csáktornyan.
826 6—6

ROBEY & COMP.

gépgyárosok BUDAPESTEN, IX. Rákos-utca 5 - 9

Iroda IX. Üllői-ut (Aug 1-től kezdve Rákos-utca 1.

ajánlják kevés tüzelő-anyagot igénylő

GŐZMOZGONYAIKAT és CSÉPLŐGÉPEIKET

melyek az eredetileg általuk alkalmazásba vett szabadalmazott vaskerettel, kettős működésű meghosszabbított szalmarázókkal, és megnagyobbított törek- és pelyvarázó-szekrényekkel építettek;

továbbá kasztrakó-gépeiket és más egyéb nemcsak gazdasági gépeiket, és eszközeiket. Visszint fekvő talpzas gőzgépeiket egyszerű és Compound-rendszer szerint, Cornwall gőzkazánjaikat, szab. Robey stabil gőzgépeiket mozdonykazánnal malmaikat és malomberendezési tárgyaikat a legjutányosabb áron.

Árjegyzékek és költségvetések kívánatra díj- és bérmentesen megküldetnek. 844 3—6

Sigurno kućno sredstvo
jest već više godina sveobéi poznati i objubljeni

Dr. ROSE životni balzsam.

Isti, pomno priredjen iz najboljih, najljepovitijih biljaka, djeluje sasna pouzdano kod svih poteškoćah probave osobito kod pomamnjakuja teka, kiselog uzriganja, nadicimanja, bluvanja, tjelesnih i želudačnih bolih, želudačnih grčeva propunjena želuca jestivnami, zasluženja, navale krvi, hemoroidah.

Velika boca 1 for., pol boce 50 novč.

Ovaj se balsam dobiva u svih ljekarnah Austro-Ugarske.
Neka se pazi na zaštitnu marku.

Pražki universalni kućni melem

sigurno i izkušano sredstvo za liječenje svijuh upala, ranah i mozola. Sve upale, otekline, otvrde, uzbujanja, moći je izliječiti za kratko vreme; ako bi bila se hrana pako već ogojila, u kratko vreme će mozol bez boli izvaći i zacieliti. U knjižicah po 25 i 35 nt.

Balsam za sluh.

Najiskušanje i usljed mnogih pokusa poznato kao najpouzdanije sredstvo za liječenje nagluhoosti i za uspostavljanje izgubljenog sluha. 1 boćica 1 frt.

Glavno izdajito B. Fragner u Pragu Br. 205. — III. Ljekarna „k crnomu orlu“

Kiadandó lakás.

Egy **3 szoba, konyha** stb.-ből álló

utczai lakás

f. évi augusztus hó 1-jétől kiadandó.

Bővebbet vaspálya-utczá 232. sz. alatti háztulajdonosnál.

848 2-3

Egyetlen egy kísérlet mindenkit meg fog győzdtetni, hogy a

Zacherlin'

valóban a legkitünőbb szer minden rovar ellen,

mivel — e tekintetben páratlan — bámulatos erő- és gyorsasággal teljesen kipusztít mindenféle rovar. Legjobban alkalmazható elhíntés által az üvege csavart Zacherlin önmegtakarítóval.

A Zacherlint nem szabad a közönséges rovarporral összetéveszteni, mert a Zacherlin egész más különlegesség, mely soha és sehol sem kapható, mint

lepecsételt üvegekben J. Zacherl névvel.

A ki tehát Zacherlint kér és papirtekercsben vagy dobozban port kap, mindenesetre meg van csalva.

Valódi minőségben kapható: **Csáktornyán** Strahia testvéreknél, Gráner testvéreknél, Heinrich Miksánál, Göncz L.-féle gyógyszertárban. — **Aisó-Lendván** Fuss Nándor gyógyszerésznél és Freyer Fülöpnél. — **Perlakon**: Sosterics Pál és Kramarics Viktor fűszerkereskedésében.

803 5-10